

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ**

*підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукової програми «Економіка галузевих ринків»*

Силабус освітнього компонента «СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка», за освітньо-науковою програмою «Економіка галузевих ринків».

Розробник: завідувач кафедри економіки і торгівлі, д.е.н., проф. Павлова О.М.

Силабус погоджено: Гарант ОНП
Економіка галузевих ринків

Олена ПАВЛОВА

Силабус навчального компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі протокол № 8 від 27.03.2024 р.

Завідувач кафедри:

Олена ПАВЛОВА

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній ступінь	Характеристика вибіркового освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 051 Економіка, Економіка галузевих ринків, Доктор філософії	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2024 / 2025
		Семестр 4
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Семінари 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
Мова навчання:	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: Залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Павлова Олена Миколаївна

д. е. н., професор,

завідувач кафедри економіки і торгівлі.

Контактна інформація – +380985038484, E-mail: pavlova.olena@vnu.edu.u

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Система управління безпекою галузей України» - це вивчення ефективного застосування способів та методів за допомогою сукупності відповідних інструментів управління, які дозволяють якісно та фундаментально врегулювати та налагоджувати систему менеджменту, опрацювати та вивчати концептуальні методи управління, моделювання систем безпеки у будь-якій сфері діяльності соціуму, тощо.

В результаті вивчення освітнього компонента «Система управління безпекою галузей України» студенти оволодіють методами управління безпекою соціальних систем; освоюють алгоритми побудови систем безпеки у різних сферах діяльності та галузях нашої країни; вивчать механізми діагностування, оцінки та управління соціальними загрозами і небезпеками, зможуть обґрунтовано використовувати професійно профільовані знання щодо забезпечення соціальної безпеки у професійній сфері на основі системного підходу, а також ідентифікувати загрози і ризики соціальної безпеки та її складових, вміти приймати рішення на різних ієрархічних рівнях щодо безпеки соціальних систем.

Пререквізити освітнього компонента «Система управління безпекою галузей України» третього рівня освіти «доктор філософії» вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної освітнього компонента.

2.Мета навчальної дисципліни: «Система управління безпекою галузей України» є ознайомлення майбутніх докторів філософії із теоретичними основами безпеки соціальних систем; формування теоретичного базису щодо розуміння фундаментальних категорій безпеки соціальних систем; вивчення та опрацювання концептуальних підходів щодо моделювання системи безпеки у будь-якій сфері життєдіяльності людини.

Основними завданнями дисципліни «Система управління безпекою галузей України» є формування теоретичного базису щодо розуміння фундаментальних категорій безпеки

соціальних систем; ознайомлення з методами протидії існуючим та потенційним загрозам; діагностування загроз, прогнозування їх наслідків, оцінювання ймовірностей настання критичних ситуацій.

3.Результати навчання (Компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково педагогічній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з розвитку економіки, отримання наукових знань та здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН 11. Застосовувати теоретичні підходи та концепції розвитку ринку та ринкового середовища різноманітних галузевих структур.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовні теми 1. Теоретичні основи економіки енергетики						

Тема 1. Предмет, метод, завдання дисципліни	12	1	1	10	-	усне опитування. 10 бали
Тема 2. Основні аспекти системи управління	14	1	2	10	1	усне опитування. 10 бали
Тема 3. Безпека галузі України	14	1	2	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 4. Методи та принципи вдосконалення контролю за галузями України	13	1	1	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Разом за модулем 1	53	4	6	40	3	max 40 балів
Змістовні теми 2. Комплекс заходів на підприємстві з енергоощадності						
Тема 5. Багаторівнева система соціальної безпеки регіонів: чинники формування та механізми взаємодії	12	1	1	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 6. Сучасні тенденції до забезпечення соціальної безпеки у розвинутих і пострадянських країнах	13	1	2	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 7. Формування партнерських відносин держави і громадськості у забезпеченні соціальної безпеки	12	1	1	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 8. Концепція забезпечення соціальної безпеки України	10	1	1	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 9. Модель якісного менеджменту у галузі	10	1	1	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 10. Механізм вдосконалення способів управління у галузі	10	1	2	7	-	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Разом за модулем 2	67	6	8	48	5	max 60 бали
	Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)					Бал
	Модульна контрольна робота					max 60 балів

Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	max 100 балів
-----------------------------	------------	-----------	-----------	-----------	----------	---------------

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи майбутній доктор філософії, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття студентами практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури енергетичного ринку, управління діяльністю підприємства в галузі енергетики, знати яким чином здійснюється реалізація енергетичних ресурсів, їх оцінка.

Для виконання роботи студент обирає та опрацьовує теоретичне питання.

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо доктора філософії Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

7. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення заліку повинні бути визначені у силабусі.

Перелік питань на залік

1. Предмет і завдання курсу система управління безпекою галузей України
2. Сучасні тенденції розвитку управління безпекою галузей
3. Особливості управління галуззю
4. Основні індикатори безпечного управління галуззю України
5. Поняття та основні елементи системи економічної безпеки
6. Основними завданнями дисципліни є
7. Загальні теоретичні положення економічної безпеки підприємства

8. Концепція безпеки управління галуззю в Україні
9. Ризики в системі управління галуззю
10. Комерційна таємниця як елемент управління економічною безпекою
11. Аналіз та оцінка системи управління безпекою галузі
12. Безпека підприємства у політико-правовій сфері
13. Механізм забезпечення економічної безпеки галузі
14. Безпека підприємства в інформаційній сфері
15. Безпека підприємства в екологічній сфері
16. Особливості діяльності служби безпеки підприємства
17. Інформаційна безпека як вагома складова системи управління безпекою
18. Нормативно-правова база у системі управління безпекою галузі
19. Характеристика та основні принципи в системі управління безпекою
20. Планування та моделювання якісного управління безпекою в галузі
21. Механізми та інструменти управління безпекою галузі
22. Безпека підприємства у фінансовій сфері
23. Сутність економічної безпеки в галузі
24. Основні напрямки забезпечення економічної безпеки в галузі
25. Ефективність застосування методів економічної безпеки в галузі
26. Організаційні основи розвитку якісного забезпечення економічної безпеки
27. Напрямки стратегії системи управління безпекою
28. Загрози економічній безпеці на підприємстві
29. Необхідність становлення системи економічної безпеки
30. Моделі та проекти по створенню відповідної системи управління безпекою

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти за освітнім компонентом

<i>Оцінка в балах</i>	<i>Лінгвістична оцінка</i>
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси *Основна*

1. О.І.Барановський, Л.В. Герасименко О.Є Користін; за заг. ред. О.М. Джужі. К.: Алерта; КНТ; Економічна безпека: навч. посіб. Центр учбової літератури, 2010. 368 с.
2. Попович В.М. «Тіньова» економіка як предмет економічної кримінології. К.: Правові джерела, 2014. 448 с.
3. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. К.: Гельветика, 2018. 632 с.
4. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідації інформації: навчальний посібник С.В. Кавун, А.А.Пилипенко, Д.О. Репко. Х: Вид. ХНЕУ, 2015. 264 с.
5. Кудрявцев В.М., Кудрявцева О.В. Формування моделі державного регулювання забезпечення економічної безпеки транспорту в Україні (на прикладі автомобільної галузі): монографія. Х.: ФОП Бровін О.В., 2021. 164 с.
6. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник / укл. І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2018. 256 с.

7. Економічна безпека підприємства: підручник Дідик А.М. та ін.; за заг. ред. А.М. Дідика. Львів: НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.
8. Економічна безпека: навч. посібник укл. Н.С. Іванова. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
9. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад О. В., Матійчук Л. П. Сутність енергетичної безпеки України в умовах трансформаційних змін. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 2. С. 84-91.
10. Павлова О.М., Новосад О.В., Матійчук Л.П. Цілі та основні орієнтири енергетичної безпеки за умов економіки військового часу. Науковий журнал Вісник Хмельницького національного університету: економічні науки. 2022. №2, Том 1. С. 154-160.
11. Павлова О. М., Павлов К. В., Романюк П. Р., Лихач Е. І. Земельне оподаткування в Україні: становлення та розвиток. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2022. №1.
12. Павлова О. М., Матійчук Л. П., Новосад О. В., Коритко М. В. Загрози енергетичної безпеки України: ідентифікація виміру та напрями усунення. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 1. С. 10-19.
13. Павлова О.М., Матійчук Л.П., Новосад О.В., Державні та ринкові шляхи регулювання системи енергетичної безпеки. "Наука і техніка сьогодні", Серія "Економіка". Випуск № 5(5) 2022. С. 139-152.